

Sergej Prokofiev (1891-1953)

Uddrag af 10 stykker fra Romeo og Julie Op.75 (1937)

Arrangeret for klavertrio af Trio con Brio Copenhagen

-Juliet as a young girl

-Masks

-Montagues and Capulets

-Mercutio

Prokofiev har skrevet forskellige versioner af denne balletmusik. I Op. 64 har han skrevet for fuldt orkester, mens Op. 75 er et uddrag skrevet for klaver. Udover de forskellige klanglige udtryk er der i nogle af stykkerne forskelle på hvilke musikalske motiver og temaer, der indgår. Hovedindtrykket er dog at vi overordnet har at gøre med den samme musik. Prokofiev var selv en fremragende pianist. Som rent klaverværk er Romeo og Julie rigtig godt. Men han var også formidabel til at udnytte symfoniorkestrets klanglige muligheder i sin instrumentering. Ved aftenens koncert hører vi Trio con Brios eget arrangement af musikken for klavertrio. Vi har helt sikkert noget at glæde os til.

Der er fart over feltet i *Juliet as a young girl*. Den unge Juliets fremdrift fremstilles ved en stribe op- og nedadgående durskalaer. Hermed signaleres noget forholdsvis enkelt og forudsigeligt hos hende, mens de lidt overraskende "skæve" kadencer peger på den umodne – endnu ikke rigtigt voksne. Vi erindrer toner fra barneværelset, da en spilledåseagtig "lullaby" træder frem. Satsen slutter lidt famlende og uafklaret i mol.

Masks viser naturligvis nogle forskellige *ansigter*. Vi oplever en march med en meget "insisterende" personlighed, der sættes overfor et andante-afsnit med en mere tilbageholdende ditto.

Montagues and Capulets også kendt som *Dance of the Knights* er kendt af lyttere og brugt i forskellige sammenhænge. Et powerfuldt akkordbrydningstema der lyder som et piloteringsværktøj af de helt store.

Anton Arensky (1861-1906)

Klavertrio nr. 1 in d-mol, Op. 32 (1894)

1. Allegro moderato
2. Scherzo. Allegro molto
3. Elegia. Adagio
4. Finale. Allegro

Fra værkets start mærkes en utrolig fremdrift. Dels ved at det første tema gennem en række opadgående bølger bevæger sig højere og højere op og dels ved klaverets rytmiske pres. I første sats er celloen meget fremtrædende. Arensky skrev værket til mindet om den afdøde ven, cellisten Karl Davidov. Denne er nok sendt mange gode tanker i kompositionsprocessen. Andensatsen er en totalt uimodståelig scherzo. En fejende flot dans; ja nærmest balletmusik med plads til scenoptræden uden lige. Man kan i denne forbindelse nævne at Arensky var gode venner med Tjajkovsky, som jo var en af datidens "balletmestre" – som komponist! Tredjesatsen introduceres og afsluttes af et vemodigt, drømmeagtigt tema. I første omgang spillet af en dæmpet cello (med sordin). I mellemstykket høres dog lysere og lettere toner i dur. I finalesatsen samles trådene. Vi genhører melodisk stof og stemninger fra de øvrige

satser, men også nye måder at fortælle på. Hvis vi bliver i billedet med danserne er ballerinaen nu helt oppe på tåspidserne. Mod afslutningen hører vi et decideret ekko af førstesatsens første tema. Værsgo! Så er ringen sluttet.

Johannes Brahms (1833-97)

Klaverkvintet i f-mol, Op.34 (1865)

1. Allegro non troppo
2. Andante, un poco Adagio
3. Scherzo. Allegro – Trio
4. Finale. Poco sostenuto – Allegro non troppo

Klaverkvintetten er skrevet i et årti, man normalt betragter som vanskeligt for Brahms på det personlige plan. Hans mor dør i 1865 og det antages at han under indtryk af dette påbegynder arbejdet på "Ein Deutsches Requiem" (1865-1868).

Nærværende værk har da også været igennem en vanskelig skabelsesproces. Allerede i 1861 kommer første version af klaverkvintetten, men den lever kun kort indtil en version for 2 klaverer tager over. Med gode kollegers velmenende råd ender det i 1865 i sin nuværende form.

Fra starten høres værkets signaturtema i F-mol. En rigtig ørehænger, som er svær at ryste af. Heldigvis! Det fornægter sig ikke, at Brahms selv var en blændende pianist og dette er nok noget af baggrunden for at klaveret fylder så meget i kvintetten. Det ekvilibristiske og udadvendte spil i klaverstemmen modsvarer kun delvis af de fire strygerstemmer.

I andensatsen lader Brahms ensemblet smelte mere sammen. Det melodiske materiale kan synes mere anonymt – eller mindre udfordrende, men den rytmisk kompleksitet er stigende og sammenspillet opleves mere organisk. Fra nu af fungerer klaverkvintetten som en ensemblekomposition og ikke som en klaversolo med strygerledsagelse.

Scherzosatsen veksler mellem en forventet tredelt taktart (her 6/8) og 2/4, som muliggør momentan marchagtig musik. Sjovt nok vil man opleve noget tilsvarende i et andet af Artos-festivalens værker – nemlig 3. satsen i Shostakovich' 3. strygekvartet (Helsingør Theater, 22. maj 2022).

Brahms' musik er karaktermæssigt et værk med mange ansigter. Finalesatsen peger indledningsvis ikke i en bestemt retning, bortset fra tilstedeværelsen af en mængde desperation, hvilket transformeres i et væld af nye karaktertræk. Med samme fremdrift som førstesatsen høres et subliment sammenspil mellem klaver og strygere. Ingen kan undværes. Alle har en nødvendig og bærende rolle. Hurra for Brahms!